GAZET'A TRANSILVANIEI.

„Gazet'a" ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mon. sunatória.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pertru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 18. Brasiovu 18|6 Martiu 1877.

Noi in faci'a evenimenteloru.

De unu anu si diumetate de dile este pusa la ordinea dilei spaim'a Europei, cestiunea orientale si totu de atata tempu diplomatí'a europeana face feliu de feliu de esperimente pentru resólverea ei, fora mare versare de sange si déca s'ar' poté si fora periclitarea ecuilibriului europeanu si a chartei europene. Inse in locu cá acésta diplomatîia se descurce si simplifice cestiunea, ea a incurcat'o, a complicat'o asiá de tare, incatu astadi ne vedemu in faci'a a d o u e - d i e c i de corpuri de armata russesci, mobilisate si conglomerate in spatele Romaniei, de unde cá unu munte ignivomu amenintia a coplesí in totu momentulu cu lav'a sa cele mai fructifere campii ale orientului.

Déca acésta situatiune este neliniscitória pentru Europ'a intréga, apoi pentru poporulu romanu este fora indoiéla penibila si funesta, pentru-ca precandu Europ'a are de a aperá la gurele Dunarei numai interesse politice, comerciali séu de alta natura secundaria, pre atunci natiunea romana are de a-si aperá esistinti'a, viitoriulu seu. Ca-ci marturisimu fora nici unu cugetu reservatu, ca déca viitoriulu poporului romanu este amenintiatu de vre unu periculu, apoi acelu periculu este si remane slavismulu, de care este incongiuratu aprópe de tóte partile, cá unu ostrovu fructiferu in mediuloculu valuriloru marei. Constitutiunea ungurésca séu cea turcésca, cari facu pe harthia din romani unguri si ottomani, precum si tóte incordarile acestoru doue elemente asiatice rudite, de a maghiarisá séu turcí pe romani, sunt facia cu periculului din partea slavismului numai flori la urechia.

Inse cu tóte aceste cum vine óre, de poporulu romanu in genere manifesta astadi mai multa simpathia pentru slavi, decatu pentru turci séu unguri? Respunsulu este pre catu de simplu, pre atatu de naturalu: pentru-ca atatu turcii, catu si ungurii dela venirea loru in Europ'a si pana astadi nu s'au recomendatu poporului romanu, decatu prin brutalitati, prin injuria si inhumanitate, prin violintie si atentate indreptate contra individualitatii, contra esistintiei nationali. Si déca totusi nu ne-au esterminatu, nu ni-au datu de capu, incatu si astadi se mai vedu indemnati a ne contestá cele mai cardinali drepturi si libertati nu numai nationali, ci chiaru si individuali omenesci, apoi acést'a n'avemu se multiamimu loru, ci tenacitatii si poterei de viétia a poporului romanu.

Va se dica, esperinti'a de aprópe o miia de ani ne a invetiatu, ca dela unguri si turci nu numai nu potemu se asteptamu nice unu bine, ci necontenitu trebuie se stamu in positiune de aperare contra atacuriloru, ce ei le indrépta contra nostra. Apoi de o asemenea situatiune de lupta continua pentru dreptu, libertate si esistintia trebuie se se sature si se-si iésa din flegma chiaru si celu mai indulgentu poporu, si déca nu mai multu, se binevoiedie celu pucinu acele miscari, cari tindu a eliberá popóre din jugulu sclaviei si a le reda libertatii.

Prin acést'a inse nu dicemu, ca noi amu fi gat'a a ne aruncá in braciele slavismului, adeca in gur'a crocodilului; departe de noi o asemenea idea, ci vremu numai se constatamu, ca precumu individulu, asiá si o natiune intréga, voindu a scapá de unu reu esistentu, póte se-si caute asilu chiaru si acolo, unde prevede séu chiaru scie ca póte se intempine unu periculu si mai mare. Totu-odata vremu se facemu atenti mai vertosu pe domnii unguri, cá celu pucinu acumu in or'a a unu-spre-diecea se caute a se impacá nu numai cu nemtii din Vien'a, ci si cu noi, cu cari au interesse comune. Ca-ci se nu cugete domnii unguri, ca nu s'ar' poté intemplá chiaru si aceea, cá miscarea slavismului se fia astadi chiaru avantagiósa pentru noi, ca-ci déca poporulu romanu a scapatu de nenumerate ori prin capitulatiuni de vandalismulu cutropitoriu alu turciloru si alu altoru orde barbare, va sci si astadi p r i n c o n v e n t i u n i se scape integru si intactu si de pornirea slaviloru pentru eliberarea fratiloru din Turci'a, si asiá in totu casulu ar' fi mai consultu, déca domnii unguri ne-ar avé de amici, ca-ci ori si catu de superbi potu fi domnii unguri, totusi poporulu romanu inca are consciinti'a, ca este compactu in numeru de optu millióne si ocupa unu territoriu, care in interessulu Europei nu se póte luá din manile romaniloru.

Aceste le-amu dorí din punctu de vedere romanescu, inse cá cetatiani ai statului maghiaru amu dorí chiaru in interessulu statului, cá se remanemu neatinsi de foculu orientalu si ori-ce eventualitate se ne afle pe toti multiumiti si cá totdeauna gat'a la sacraficia pentru patria si tronu. —

Brasiovu in 17 Marte st. n. 1877.

Proiectulu de lege despre judii de pace, pre care camer'a ungurésca voiise a-lu luá in discussiune in 12 l. c., s'a retrasu dela ordinea dilei de catra dlu ministru de interne Tisza, care dechiarà, ca numai pentru aceea lu retrage, fiindu-ca desbaterea póte se iè dimensiuni mari si tempulu pana la inceperea serieloru de Pasci este aprópe. Inse in adeverulu acestei motivari nice chiaru dlu Tisza nu póte crede, pentru ca precum dsa, asiá scie si cealalta lume, ca caus'a retragerei numitului proiectu de lege dela ordinea dilei a fostu impregiurarea, ca mai multi membri ai partitei guvernamentali ar fi votatu contra lui; prin urmare acestu proiectu ar fi potutu produce o scisiune in partita, ceea ce ar fi fostu o mare lovitura pentru dlu Tisza tocmai acum, candu are mai mare lipsa de voturi, pentru cá se strabata cu proiectele despre nou'a impacatiune dualistica. Pentru aceea diariulu „Kelet Népe" face observatiunea pré nimerita, ca partit'a dlui Tisza, numita si ceat'a mameluciloru, numai pana atunci se póte considerá de compacta si poternica, pana candu petrece in completa neactivitate, inse indata ce ar trebui se puna man'a la lucru, ar trebui se se sfarime cá unu edificiu putredu. Inainte de ast'a cu doui ani, dice totu numit'a foia, eramu totu acolo, unde stamu astadi; totu ce amu castigatu, afara de monstrulu de comitete administrative, este disordinea si stagnatiunea completa in tóta viéti'a nóstra publica.

— In siedinti'a dela 14 Marte a camerei deputatiloru respunse dlu Tisza la mai multe interpellatiuni, si anume interpellantelui Ernestu Simonyi i spuse, ca din proiectele ce le va presentá camerei indata dupa Pasci, va póte se véda resultatulu negotiatiuniloru in caus'a bancei nationale, din care motivu nu mai afla cu cale a mai da in acestu respectu desluciri separate. La interpellatiunea deputatului Politu relativa la atitudinea Austro-Ungariei facia de cestiunea orientale si cu privire la demonstratiunile unguresci in favórea turciloru, respunse intre altele, ca demonstratiunile studentiloru maghiari nu sunt de natur'a de a compromitte politic'a esterna a monarchiei, nice de a vetemá semtiemintele popóreloru slave din intrulu monarchiei.

Totu-odata dlu Tisza declarà, ca ministeriulu affaceriloru esterne nu s'a abatutu intru nimicu dela principiele urmate si pana acumu facia de cestiunea orientale si-si tiene de detorintia, a lucrá in interessulu pacei, inse totu-odata ameliorandu si sórtea crestiniloru din Turci'a pre langa apararea interesseloru monarchiei.

Acestu respunsu n'are pentru noi alta insemnetate decatu aceea, ca dlu Tisza s'a mai imblandítu, incatu chiaru si facia de dlu Politu, pre care alta-data 'lu amenintiá cu sfarimare, vorbesce in spiritulu blandetiei si alu intieleptiunei, ceea ce ne face a crede, ca dlui Tisza acumu la betranetie i-au mai resaritu niscari masele de ale intieleptiunei. —

— Cestiunea bancei nationale, dela care depinde tóta impacatiunea dualistica, nu este inca resolvita definitivu; ea se mai póte inca complicá. In 10 l. c. secretariulu generalu alu bancei, cavalerulu Lucamu presentà unu reportu directoriloru bancei nationali despre stipulatiunile facute intre ambele guverne, si in acestu reportu dise intre altele, ca un'a dintre cele mai essentiali stipulatiuni este denumirea vice-guvernatoriloru bancei, l a c a r e d e n u m i r e r e p r e s e n t a n t i i b a n c e i n i c i - o d a t a n'a u c o n s e m t í t u.

— In Ungari'a inca se agitédia contra primirei impacatiunei dualistice. Representanti'a orasiului Miscoltiu a decisu se provóce pe deputatii sei Ludovicu Horváth si Iosifu Lichtenstein, cá se respinga impacatiunea facuta cu Vien'a. Asemenea si clubulu poporalu din Segedinu inca a decisu a tramite o provocare la tóte cercurile electorali din tiéra, cá se avisedie fia-care pe deputatulu seu, se votedie contra impacatiunei dlui Tisza.

* * *

Caletori'a generalului Ignatieff pre la curtile europene continua a formá celu mai importantu obiectu dela ordinea dilei. Si intru adeveru acésta intreprindere inscenata de cabinetulu din Petrupole si merita tota atentiunea, pentru ca acést'a este, potemu dice, ultimulu pasu alu guvernului russescu de a sustiené armoni'a si bun'a intielegere intre poterile europene facia cu cestiunea orientale, si dela resultatulu missiunei lui Ignatieff va depinde ori-ce actiune ulterióra. Cestiunea protocolului, despre care amu facutu mentiune in numerulu precedentu este seriósa. Redactorulu diuariului francesu „Tempulu" din Paris publica unu reportu despre o convorbire cu Ignatieff si dice intre altele, ca missiunea diplomatului russescu consta in aceea, de a induplecá pe cele siese poteri europene, cá prin subscrierea unui protocolu se sanctionedie propunerile conferintiei din Constantinopole, séu déca

nu, atunci se contrasemnedie celu pucinu unu protocolu despre acestu obiectu, pre care Pórt'a ottomana lu va subsrie singura. In acestu protocolu se va esprime dorointi'a firma a poteriloru europene de a se esecutá reformele fora amanare. La unu terminu de unu anu Russi'a nu se invoiesce, ci propune unu terminu de doue luni, in decursulu carui tempu poterile nu voru avé de a procede collectivu, inse dupa aceea nu se voru oppune, déca un'a séu alta dintre poteri ar intreveni cu potere armata in favórea esecutarei reformeloru. In totu casulu inse Russi'a voiesce se ajunga fora amanare la unu resultatu, deórace nu póte se-si mai tiena armat'a in neactivitate.

— Germani'a se dice cà ar fi assecuratu pe Ignatieff despre subscrierea potocolului din cestiune, assemenea si Itali'a, Francia si Austri'a; éra din Londonu inca ne vine scirea electrica, ca consiliulu ministeriale anglesu, tienutu in 14 l. c. inca a decretatu a primi in principiu ide'a protocolului internationalu propusu de Russi'a. In curendu vomu poté fi pusi in positiunea de a inregistrá si date mai positive in privint'a detaiuriloru acestui protocolu, prin care Russi'a vré se ajunga in totu casulu la unu resultatu positivu.

— Pana candu generalulu Ignatieff se va intórce din caletoria cu resultatu favorabilu séu nefavorabilu, se nu perdemu din vedere alte momente ponderose pentru situatiunea europeana. In „Diurnalulu de Petrupole", care se considera de organu alu guvernului russescu, aflamu intre altele si urmatóriele declaratiuni cathegorice: „Armat'a russésca nu se mai póte tiené in starea de neactivitate de astadi. Nesiguranti'a esercita o influintia stricatiósa asupra toturoru affaceriloru si a devenitu o sarcina nesuportabila pentru tiéra. Poterile europene trebuie se se declare, déca au de cugetu a fortiá pe Turci'a, cá se dè garantiele cerute pentru esecutarea reformeloru, deórace numai in modulu acest'a se mai póte sustiené pacea." „Golos" organulu principelui Gorciacoff inca scrie: „A sositu dejá momentulu de a alege intre resbelu séu pace. Déca se va poté assecurá pacea pentru venitoriu prin delaturarea toturoru causeloru, ce amenintia conturbarea ei, atunci ostasii nostri dela Prutu se voru tramite acasa."

— Parlamentulu turcescu nu s'a deschisu inca, dèr s'a semnalatu deschiderea celu multu pe diu'a de astadi, 17 Marte. Caus'a traganarei este, ca deputatii alesi nu se grabescu a se duce se petréca in Constantinopole, deórace d'ocamdata nu capeta diurne din causa ca vistieri'a statului este góla. Pana acum abiá 42 de deputati au incunoscintiatu pe guvernu, ca au de cugetu se se duca la parlamentu. Senatorii inca se voru denumi in dilele prossime. Propunerile in acésta privintia s'au presentatu dejá sultanului.

— Totu din Constantinopole se mai anuntia, ca guvernulu de acolo, indata ce a aflatu despre protocolulu russescu si pretensiunile lui s'a apucatu si prin o nota noua ofere de buna voia tóte reformele ce le cere Russi'a, cumu incatu se crede, ca acésta nota nu numai va paralisá planulu russescu, ci va da de rusine pe diplomatii din Petrupole. Cu asesemeni sciri se consolédia numai cei ce-si vedu perirea in trecerea cozaciloru preste Prutu.

— Negotiatiunile de pace intre turci si delegatii muntenegrini s'au infundatu. Turcii nu dau, muntenegrinii nu lasa nimicu din ceea ce au cerutu. Se dice, ca guvernulu turcescu va da in discussiunea camerei pretensiunile Muntenegrului, deórace nu póte luá asuprasi responsabilitatea. Armistitiulu prelongitu pana la 20 Marte espira preste cateva dile; prin urmare este cu nepotintia de a se incheiá pacea pana atunci, de unde urmédia érasi, ca séu se va mai prelongi armistitiulu, séu se voru incepe de nou dusmaniile. Casulu din urma va intrá inse numai atunci, candu Russi'a n'ar fi inca resoluta a incepe resbelu.

— Monitoriulu officialu din Bucuresci publica unu decretu domnescu, prin care se ordóna infiintiarea a doue regimente noue de artilleria. Din acésta causa credu politicastrii straini, ca Romani'a se afla in ajunu de a mobilisá de nou tóta armat'a.

* * *

(Turcii violara territoriulu Romaniei.) Inainte de acésta cu vre-o doue septemani turcii intrara intr'una insula, ostrovu, care se afla situata in partea stanga a Dunarei, in apropiare de Giurgiu, numita Gura-Camii (insul'a Dinului) si taiara cu vr'o 80 lucratori sub apararea gendarmeriei vr'o cateva sute de pogóne de arbori, carandu lemnele atatu pentru fortificari din giurulu Rusciucului, catu si pentru barace si aprovisionarea trupeloru, inse pentru a-si masca prevaricarea si violarea lasara una linea de catra Romani'a netaiata. Ei inse fura in Februariu surprinsi in delictulu flagrantu de catra pichetulu Romaniei, tramisu spre ai oprí dela prevaricare, si fiindu provocati se se predè, ei respunsera cu puscature fora a nimeri; romanii inca descarcara apoi puscele si doi turci cadiura morti, ér' 13 fura prinsi si dusi in prinsória la Giurgiu, ér' ceilalti turci o tulira la sanetós'a pe caice la Rusciucu. Turcii inversiunati de actiunea romaniloru le contestara proprietatea insulei, cu tóte, ca romanii o folosira de multu totu singuri pana acumu, apoi silira pe prefectur'a loru, de a tramissu una nota la prefectur'a romana cerendu reparare prin cercetare stricta.

Gubernulu romanu 'si denumesce una comissiune constatória din colonelu Cretianu, Dendrino magistratualu si Olanescu siefu de cabinetu alu ministeriului de externe. Turcii asemene tramissera comissiunea loru, inse numai energi'a comissiunei romane facû, cá se se póta constitui ambele intr'una, ca-ce turcii nu vrea a recunósce pe romani cá romani, ci cá pe otomani fiind ca a vré se recunósca Romani'a cá atare. Comissiunea totusi se constitui, dér' turcii pretendea, ca diumetate din insula apartiene turciloru si numai o parte de catra Romani'a se póte pretende de romani; romanii inse fiindu in possessiunea faptica a insulei ce se si afla dincóce dela midiuloculu Dunarii, nu concessera nici o palma din ea, in poterea tractatului de Parisu si a conventiuniloru internationali regulatórie de fronterie si de navigatiunea riverana. Turcii nu voira a merge in partea, unde fusera surprinsi turcii cu taiarea lemneloru si asia comissarii romani, facia cu o astufelu de procedere de rea credentia a comisu; turce se retrasera la Giurgiu si de acolo la Bucuresci, remanendu fora resultatu comissiunea internationale, din causa, ca se opusera turcii a face una cercetare completa. Acésta materia de dusmania se va continua a se pertracta pe cale diplomatica prin alte note protestatórie, cá cele de mai eri si finea protesteloru neprimite si neconsiderate, se scie care e, dupa violare de territoriu.

— La Iassi au venitu mai multi officiri russi dela trupele russesci de lunga Prutu si tóta lumea crede, ca russii nu glumescu cu expeditiunea loru in Turci'a, numai se nu i contradica poterile europene solidarminte intielese.

Atacuri ungaresci.

(Capetu.)

Ce insemnéza acésta necontenita amenintiare cu ocuparea territoriului romanu de trupe austro-ungare? Ori-cine trebue se consimtia, ca acésta amenintiare fanfarona este o sfruntare fora margini. Ce felu? Ungurii sunt stâpanii omenirei? Pentru ori-ce lucru se intempla in vre-unu statu din Europ'a, care nu le place loru, ei amenintia cu ocuparea. Una-doue, vomu ocupa tiéra vóstra! Ei au amenintiatu pe Russi'a, ca voru merge pana la Moscu'a si nu voru mai lasa pétra pe pétra. Mai candu voiau se ocupe Serbi'a si se bombardedie Belgradulu. Pucinu dupa acést'a amenintiau, ca voru trece fruntariele Romaniei pentru-ca s'au scosu nisce jidani din comune. Acumu éra vinu si ne amenintia cu tramiterea honvediloru loru pentru unu articulu dintr'unu diariu. Ori-catu ne damu silinti'a, cá se nu vedemu in acésta purtare decatu o sfruntare fora margini, nu ne potemu oprí de a nu vedé si cea mai pronunciata absurditate. Cine a auditu, cá unu statu se voiésca a ocupa cu armata altu statu, pentru-ca s'a scrisu unu articulu intr'unu diariu? Se presupunemu, ca unu diariu din Vien'a ar' scrie ceva despre Franci'a. Ce ar' dice Austri'a, candu diariele francese ar' cere ocuparea imediata a Austriei?

Eata ridicolulu pana la care sunt in stare a merge Ungurii!

Inse comparatiunea nici nu este tocmai nimerita, deórace austriacii nu potu avé acelu interessu de a se ocupá cu cele ce se intempla in Franci'a, care-lu avemu noi de a ne ocupa cu cele ce se intempla in Transilvani'a.

Noi avemu preste hotare millióne de frati, despre cari trebue se ne interessamu. Avemu dreptulu, ba chiaru datori'a de a ne ocupá de sórtea romaniloru de preste hotare si de a intretiené cu densii relatiunile cele mai strinse. — Din nefericire aceste relatiuni s'au camu slabitu astadi, dér' speramu, ca ele voru incepe din nou a deveni mai intime.

De prin tóte statele se afla corespondenti la diarie in tóte tierile straine; noi nici acést'a nu avemu. — Dér' déca amu avé, si déca corespondentii nostri din Transilvani'a si Ungari'a ne-ar' relata faptele de acolo numai pe diumetate, ce ar' dice atunci ungurii? Déca ei acumu dicu, ca guvernulu Romaniei este revolutionariu, pentru-ca „Unirea Democratica" a spusu, cá sórtea romaniloru din Transilvani'a este deplorabila, ce ar' dice atunci, candu pe tóta diu'a ne-ar' sosi corespondintie, care ar' face se se inspaimante lumea intréga despre cele ce au se sufere romanii in regatulu sf. Stefanu? — Voi aveti dreptulu se insultati intrég'a natiune romana, se insultati guvernulu Romaniei, se numiti pe romanii barbari si basibuzuci, se publicati prin diariele vóstre cele mai sfruntate neadeveruri, cuprinse in corespondintiele ce pe tóta diu'a primiti din Romani'a — pentru ce? Dieu, ne este imposibilu a afla vre-o causa — si noi n'avemu dreptulu se spunemu adeverurile despre cele ce se intempla la romanii nostri de preste hotare? Si déca o spunemu, voi numiti guvernulu Romaniei revolutionariu si cereti imediata ocupare a Romanei prin honvedii vostri?

Ne resumamu de asta data.

Articlulu intitulatu „Romanismulu", in care se descriea sórtea romaniloru, a fostu scrisu de romanu transilvaneanu, si nu de guvernulu Romaniei.

Acelu articulu a aparutu in „Unirea Democratica" si nu in organele officiale ale guvernului romanu.

Déca „Le Courrier de Roumanie" a reprodusu unu passagiu de diece ronduri din acelu articulu, elu a aratatu isvorulu de unde l'a luatu si a doveditu prin urmare, ca nu este creatorulu acelui articlu.

Imputarea, cumu-ca prin acele ronduri se sémana ura si discordia intre poporatiunea romana din Transilvani'a si Ungari'a, este cu totulu neintemeiata, pentru-ca „Le Courrier de Roumanie" nu este cititu de poporulu romanu, si nici nu scrisu pentru densulu. Scopulu acelui diariu n'a potutu fi decatu a aretá Europei, cumu sunt tratati, séu mai bine maltratati romanii din Transilvani'a, ér' nicidecumu de a intarita pe romani. Va sci si dn. Bethlen atata lucru, ca poporulu romanu nu se alimentédia din diariele scrise in limb'a francesa. Va sci éra, ca „Le Courrier de Roumaine" nu merge pe la romanii din Transilvani'a, ci pe la cabinetele din Europ'a si pe la primele diaria din lume. Nu póte dér' avé locu imputarea, ce dn. Bethlen face guvernului romanu, ca a voitu se intarite spiritele; dér' póte ca tocmai de aceea se supara mai tare, pentru-ca scie, ca acelu diariu face pe unguri cunoscuti Europei? N'avemu ce'i face dlui Bethlen. Nu potemu merge cu bunavointi'a nóstra asia departe, incatu se ascundemu adeverurí, chiaru déca aceste adeveruri voru displacé ungurilor.

In fine in ceea ce privesce ocuparea Romaniei vomu respunde dlui Bethlen, ca pentru cá se ocupi o tiéra, trebue mai antaiu se-i declari resbelu, apoi s'o invingi si apoi s'o ocupi. — Regele Ungariei Carolu Robertu a facutu acésta incercare, dér' amaru s'a caitu. Patru dile au fostu de ajunsu romaniloru din Carpati, pentru-cá numai cu arcuri si cu bolovani se sfarme o armata intrégа. Im-

prospatamu in memori'a dlui C. Bethlen acestu faptu istoricu.

Inca unu lucru diceti, ca veti face ordine; veti pune la regula pe romani, „déca se póte cu midiulóce pacinice, déca nu, cu midiulóce mai eficace, pentru-ca nu voiti se suferiti state mici pe langa voi."

Ceva mai pucina ingamfare, éta ce ve respundemu, ddloru unguri. — Faceti mai antaiu ordine acasa la voi si nu ve ingrigiti de afacerile vecinului. Déca ve temeti de revolutiune, fiti siguri, ca ea nu va purcede nici odata dela guvernulu Romaniei.

Numai voi ati poté-o provoca prin apasarea poporului, si sciti, ca unde este apasare este si reactiune. — Nu guvernulu Romaniei sémana ura si discordia intre unguri si romani. Pentru acést'a v'ati ingrigitu voi de multu, si voi veti culege ceea ce ati semenatu.

— In Romani'a „Monitoriulu officialu" din 1 Marte publicà decretulu, prin care se sanctionéza legea pentru ficsarea veniturilor si a speseloru statului pe an. 1877.

Bugetulu in generale are in lei cifrele aceste: Venituri: din contributiuni directe 24.210,000, din contributiuni indirecte 28.127,000, venituri dominale 17.013,208, din posta, telegrafu si cai ferate 7.452,147, produsuri diverse 2.411,929, produse din vinderea de bonuri ale statului 1.790,000. Sum'a 81.004,284 lei.

Spese: Datori'a publica 44.926,144 lei 40 bani, consiliulu ministriloru: 28,208 lei, ministeriulu de interne 6.732,422 lei, ministeriulu de esterne, 656,368 lei 90 bani, ministeriulu de justitia 3.345,472 lei, ministeriulu de culte si instructiune publica 8.001,131 lei 35 bani, ministeriulu de resbelu 13.571,344 lei 85 bani, ministeriulu lucrariloru publice 3.723,884 lei 65 bani, ministeriulu de finantie 6.281,929 lei 19 bani, credite suplementari 400,000 lei. Sum'a speseloru 87.666,905 lei 34 bani.

Deficitulu déra 6.662,621 lei e de acoperitu, cu reducerile propuse si nóuele resurse dupa legile speciale ale corpuriloru legiutórie.

Manifestulu de pace alu principelui Milanu.

Iubitului meu poporu! Din proclamatiunea mea de la 18 (30) Iuniu a. tr., poporulu meu cunósce motivele, care ne-au silitu se apucamu armele. Totu asemenea i este cunoscutu pentru ce amu luptatu in comunitate cu Muntenegrulu. Astadi candu sórtea popóreloru din Orientu se afla in mani mai puternice, me simtu fericitu de a incunosciintia pe scumpulu meu poporu, ca dupa ascultarea marei Scupcine nationale, incheiu pacea cu Pórt'a otomana.

Plenipotentiarii mei dimpreuna cu ministrulu imperatescu de esterne au subsemnatu la 17 Februariu protocolulu pacii, pe care din parte-mi l-amu ratificatu pe cale telegrafica. In relatiunile sale cu Sublim'a Pórta, Serbi'a remane cá inaintea resbelului sub garanti'a mariloru puteri. Pana la finitulu lunei (stil. vechiu, adica pana la 12 Marte) atatu trupele turcesci catu si cele serbesci se voru retrage pe teritoriulu loru.

Pentru crestinii, cari pe timpulu resbelului au gasitu unu refugiu in Serbi'a, s'a precisatu o deplina amnestia, si suntu perspective sigure, ca sórtea ce voru avé in patri'a loru va fi mai buna.

Fratiloru! Cu diu'a de astadi inceteadia in Serbi'a starea de resbelu, precumu si mesurile estraordinarie provocate printr'ensa. Vre-o cateva legi remanu inca in vigóre pana la trecerea deseversita la o stare normala.

Intorcundu-ne la ocupatiunile de pace, se ne aducemu aminte inainte de tóte de bravii nostri luptatori, cari au caditu pe campulu de bataia. Numele loru voru trai vecinicu in memori'a poporului recunoscatoriu. Se ne aducemu aminte si de ranitii nostri, cari au devenitu neapti pentru ori ce lucru Este datori'a nóstra patriotica de a le usiurá esistenti'a. Se nu uitamu nici pe concetatianii nostri graniciarii, cari au avutu se sufere mai multu de evenemintele resbelului. Va fi un'a dintre principalele straduintie ale guvernului meu, de a-i provedé cu cele trebuintióse, spre a le usiura dilele.

Dupa ce ne-amu implinitu datori'a pentru patri'a si pentru fratii nostri pe campulu de bataia se ne silimu acumu de a castiga poteri noue pentru progressulu nationalu in munca pacinica si in iubirea fratiésca.

Se remanemu pururea recunoscatori fratiloru nostri Russi pentru ajutoriulu ce ne-au datu pe timpulu resbelului, precum si tutuloru celor-lalte natiuni nobile, care ne-au insocitu in greu'a nóstra lupta cu scumpele loru simpathii. Cu deosebire se ne esprimemu recunoscinti'a facia cu acele societati si persóne nobile, care au datu o mana de ajutoriu ranitiloru si nefericitiloru nostri.

Ear' facia cu voi, scumpi frati, mi implinescu placut'a datoria de Domnu, de a ve multiumi voue tutuloru pentru sacrificiale ce v'a impusu resbelulu unii luptandu pe campulu de bataia, altii facundu servitia administrative, si éra altii aducundu sacrificia materiali, toti, fara deosebire, ati datu necontenitu dovedi despre unu raru patriotismu!

Milanu Obrenovici,
principele Serbiei.

Belgradu, 6 Marte 1877.

Brasiovu, 12 Marte.

Domnule Redactoru!

Comitetulu pentru ajutorarea copiiloru saraci dela scólele centrale romane gr.-or. din locu se simte indatoratu a aduce prin stimabilulu dvóstra diariu multiamit'a publica toturoru onoratiloru domni si dómne, cari au contribuitu si in anulu acesta in favórea copiiloru saraci, din cari 94 s'au impartasitu cu cisme si diferite vestminte.

Ve rogamu deci se binevoiti a publica list'a anessata.

Cu destinsa stima:
Diamamandi I. Manole, presied. comit.
Dr. Ioanu Bozoceanu, secretariu.

Consemnatiunea generosiloru contribuitori spre scopulu indicatu mai susu, este urmatóri'a:

		fl.	cr.
1.	Diamandi Manole	20	—
2.	Iacobu Ferhat	10	—
3.	G. B. Poppu	10	—
4.	Safrano & Triandafilides	10	—
5.	Iosifu Baracu, protopopu	12	—
6.	Fratii Stanescu (10 parechi cisme)	40	—
7.	Dumitru Jencioviciu	10	—
8.	Constantinu Popazu	5	—
9.	Ioanu Manole	5	—
10.	Radu Pascu	5	—
11.	Ioanu Gyertyánffy	2	—
12.	Iosifu Vasady	5	—
13.	Dela mai multi domni la Gh. Popu	10	—
14.	Ioanu Sotiru	5	—
15.	Neculae Barbucianu	2	—
16.	Stefanu Poenariu	2	—
17.	Christea Orgidanu	3	—
18.	Octavianu Sorescu	2	—
19.	Constantinu I. Popasu	2	—
20.	Nicolae St. Dimitriu	5	—
21.	Petru Archimandrescu	5	—
22.	Nicolae G. Orgidanu	5	—
23.	Constantinu Steriu	5	—
24.	Michailu Dsanly	2	—
25.	Theodoru Mantsu	2	—
26.	Ioanu Parascheva	2	—
27.	Constantinu Voicu	1	—
28.	Ioanu Radoviciu	2	—
29.	Iustinianu M. Grama	1	—
30.	Lucasu de Prunculu	2	—
31.	Maria I. Davidu	2	—
32.	Marg. H. Iordanu	5	—
33.	Miltiades Popovits	2	—
34.	W. D. Caracas	—	40
35.	Charitonu N. Ciurcu	1	—
36.	G. N. Nica	1	—
37.	Ioanu Sabadianu	1	—
38.	Madame Blebia	2	—
39.	Lazaru & Verzaru	2	—
40.	George Boz'anu	1	—
41.	Gligoru Porescu (2 fl. si unu mantelu)	5	—
42.	N. N.	—	50
43.	Dómn'a Zanfira Jug'a	2	—
44.	Felter & Aronsohn	4	—
45.	Adolfu Miesu	1	—
46.	Arthur Platsko	2	—
47.	Schulz	1	—
48.	Ioanu Alexi	1	—
49.	Simion Mailath	—	50
50.	I. B. Popovits	1	—
51.	Georgiu Ioanides	5	—
52.	Neculae Flustureanu	1	—
53.	Ioanu Duschoiu	5	—
54.	Ioanu Persoiu	1	—
55.	N. N.	1	—
56.	N. I. Baboianu	1	—
57.	Dumitru D. Lupanu	2	—
58.	Vasilie Stefanu	5	—
59.	Ioane Seniuce	1	—
60.	M. Sivancici	2	—
61.	I. B. Gamulea	2	—
62.	Cocóna Utica Burbea	6	—
63.	Demosel'a Voutier	25	—
64.	Stefanu Demetriu	10	—
65.	Nicolae Densiusianu	5	—
66.	Ioanu T. Popovits	1	—
67.	Ioanu Lengeru	5	—
68.	Stefanu Carapenu	2	—
69.	Nicolae T. Ciurcu	3	—
70.	Arone Densiusianu	2	—
71.	Ioanu B. Poppu (10 coti zeche si 2 parechi cisme)	12	—
72.	Fratii Papp ($7\frac{1}{2}$ coti zeche)	6	—
73.	M. László (diverse materii)	12	—
74.	Leop. Ludvig (8 par. ciorapi p. copii)	7	—
75.	Dela biseric'a sf. Neculae prin cassieru I. Navrea	200	—
76.	Prin pariutele George Persinariu din Brasiovechiu dela parochianii sei	14	71
77.	Prin Dumitru Lupanu adunati	6	08
78.	Prin dn. Ioanu M. Burbea	6	90
79.	Prin parintele protop. Ioanu Petricu	15	40
80.	Prin dlu Ioan Stinghe jun.	15	—
	La olalt'a	607	49

---

† **Alexandrina Haralambu** nascuta **Magheru,** unu modelu de femea si mandri'a dameloru romane din Craiov'a in Romani'a, mam'a veduveloru si a orfaneloru in giurulu ei, pentru cari era una provedintia, multu amat'a fiica a renumitului generalu romanu Magheru, cá nationalista culta favoritóri'a culturei secsului frumosu, incetà din viétia in 20 Febr. in Craiov'a in etate de 52 ani, lasandu in doliu pe ai sei si cu ei pe orfani si veduve. Ceremoniele funebrale se executara in 23 Febr. cu unu cortegiu alesu si fórte numerosu, cu care ocasiune in dóue discursuri i se amintira faptele cele generóse si rarele virtuti nationali ale repausatei, care si in ultimele óre ale vietii a lasatu la 5000 franci se se impartiésca intre copii si fetitie serace diligente. Craiov'a perdù una cetatiana alésa, si Romani'a una romana devotata si plina de virtuti, amu dori se afle cele mai multe emulatórie in sexulu femeescu sub intregu orisontulu romanismului. Eterna-i fia memori'a!

Noutati diverse.

— (Cerculariu.) Din siedinti'a ven. consistoriu metropolitanu din Sibiiu, tienuta in 12 Febr. a c., se publica in „T. r." unu cerculariu (Nr. 295 scol.), prin care se provóca toti protopopii si administratorii protop., impuindulise chiaru, cá se staruiésca cu tóte midiulócele possibili a infiintia pe lunga scólele romane poporali cate un'a mica bibliotheca de cele mai bune carti de lectura, escludenduse din lectura opurile si scrierile contrarie moralei, religiunei si simtiului nationale. — Noi salutamu din tóta anim'a acésta impunere inaintatória de cultur'a poporului romanu si amu dori, cá tóte venerabilele consistória se insiste cu tóta influinti'a sa — pe totu loculu — spre a se infiintia si acestu midiulocu de latirea culturei si a simtiului nationalu pe langa tóte scólele poporului romanu, ca numai prin lectura instructiva de carti in limb'a propria se póte consolida si esistinti'a natiunei romane aici in contra venatóriei proselitice straine, care n'are margini intru cautarea midiulóceloru de a desnationalisa si poporulu de rondu. déca 'lu vomu lasá in sórtea intemplariloru, fara a'lu atrage la focalariulu romanismului prin lectura romana. Successu bunu!!!

— (Néua, zapada mare.) In 9 Marte nóptea cadiù in Buda-Pest'a néua de $\frac{1}{2}$ pitioru si durà ninsórea pana ce cu intensivitatea ei facù, de se intrerupse si comunicatiunea prin caile ferate. Intocma cetimu, ca s'a intemplatu si in Romani'a, mai vertosu in Moldov'a. La noi inca se aratà acestu óspe mai intiolitu, cá pana acumu. — Pe la Iassi viscolulu insocitu de nea a duratu 3 dile si 4 nopti intr'una causandu daune mari, sute de oi inmormentate in nea, ma se aflà si unu barbatu, una femea si unu copilu morti suptu zapada si inca nu se scia, cata dauna si nenorocire va fi causatu acésta imensa tempesta in departare.

— Misteriosului baronu Vécsey, care scapà din manile politiei de Brasiovu cu ocasiunea escortarii sale la Pest'a, se sustiene si in diu'a de adi in capitalea ungurésca, fora cá politi'a se póta pune man'a pe elu. Aceste nu prea sunt probe de buna politia. Diurnistulu si pandurulu politiei de Brasiovu, cari au fostu insàrcinati cu escortarea falsului baronu, sosira acasa cu trenulu de eri, 16 Marte, inse firesce sub padi'a altoru organe de ale politiei, cá nu cumva se fuga si ei dupa ce au lasatu pe Vécsey se fuga.

— (Tunuri uchatiane.) In decursulu lunei acesteia se voru tramite din arsenalulu Vienei la garnisónele din Sabiiu, Brasiovu si Clusiu tunuri uchatiane. Regimentulu alu 8 le de artileria, stationatu in Transilvani'a primesce 15 baterie de cate 8 tunuri una, cu totulu 120 tunuri cu tóte apertinentiele si cu munitiune. Din partea numiteloru garnisóne s'au si tramisu la Vien'a cate una deputatiune constatatória din 1 officiariu, 1 subofficiariu si unu artileristu, unde voru invetia manipulatiunea cu nóuele tunuri, cá aici se póta fi instructorii aceloru garnisóne. In 2—3 septemani, voru si sosí tunurile aici, dice „Tageblatt".

— Unu rabinu profetu si facatoriu de minuni a venitu dela Ungari'a in 15 Febr. la Clusiu, spre a predica penitentia cá odinióra Iona la Ninive. Multime de jidovi nu numai orthodoxi ci si reformatori se adunare in pregiurulu profetului cá se'lu asculte cu evlavia si se'i platésca care catu potea. Cineva inse aflandu, ca marele profetu venise acolo din orasiulu Papa, a telegrafatu la comunitatea jidovésca de acolo pentru informatiune, care'i si vení de cuprinsu ca: Aveti a face cu unu mare charlatanu vagabundu. Déra profetulu totu profetu, elu presimtí camu ce feliu Hosanna politienéscu ilu astepta, -si luà pitiórele de-a umeru si — usi'a Gabore, traist'a Todere! (Dupa „Ebr.")

— In comitatulu Salagiului comissiunea municipale constata, ca restantiele de contributiuni in acelu comitatu facu sum'a relative ametitória de siepte sute de mii (700,000) florini.

— In Oradea mare inspectorulu de contributiuni infrunta si amerintià pe consiliulu municipale pentru-ca contributiunile intra fórte reu si neregulatu. Atunci primariulu (Bürgermeister) irritatu si catranitu ei respunse: Aduceti macaru si órde tataresci preste cetatiani, ca nici acelea nu ar' avé se mai scotia multu dela ei. „Ebredés" nr. 49 dice, ca acelu primariu a vorbitu unu mare adeveru.

— Postmaistrulu Lakatos Ferencz dela Szilágy-Cseh fù aruncatu in temnitia, pentru-ca a furatu bani dela posta.

— Fondulu dela Deva destinatu pentru maghiarisarea romaniloru din comitatulu Hunedórei, sub pretestu ca aceia ar' fi valachisati, se face prin colecte din tóta Ungari'a si Transilvani'a, déra pana acumu a crescutu numai pana la sum'a de 1407 florini. Ci ca se dea la elu toti nebunii si toti intieleptii, ca-ci si asia, ceea ce credu ei, nu se mai papa.

— La liceulu statului din Lugosiu professorii calugari minoriti au intemeiatu associatiune de maghiarisare, éra incependu dela a V-ea classe se dictédia pedepse asupra studentiloru, carii ar' cutedia se vorbésca alta limba, afara de cea maghiara, fia in scóla, in afara, in societate. Adeca se decopiédia tirani'a vechia, care cadea odinióra asupra scóleloru latinesci. Nu amu crede acésta scire barbara, déca nu s'ar' citi negru pe albu in diariele maghiare cá unu lucru de mare lauda.

— (Banda nóua.) Diariele din Ungari'a sunt fericite (?) a anuntia onor. publicu, cà dupace in siepte comitate s'a publicatu legea statariа, de curendu se mai formà una alta compania de lotrii (talchari) 18 la numeru si prea bine armati. Acea banda onorabile in 25 Febr. sér'a pe la 8 óre facù visita domnului Veze Péter, comptabilu dominale in comuna Székelytelek, tocma pre candu se aflá la cina cu famili'a sa. Unulu dintre domnii talchari ii dise: „Iti aduci aminte porcu-de-cane, decandu me tocasesi in capu cu baltagulu?" apoi i trase una cu pusc'a in peptu. Ceilalti ilu legara fedelesiu, dupa aceea spoliara vre-o 3000 fl. mai totu in auru si argintu, se capuira dela elu bine si de arme si munitiune, cu care se dusera p'aci incolo neturburati de nimeni.

Despre „capitanu" Cercelu érasi mai spunu diariele din Ungari'a cate unu lucru nou. Se pare ca dn. capitanu va fi amblatu si in Itali'a, ca-ci a inceputu se imitedie manier'a banditiloru italiani, adeca se tramita pe la bogati epistole scrise in jargon unguresçu, in catu se totu ridi de elu, prin care le cere bani, inse nu asia multi cá italianii, elu e indestulatu si cu mai pucinu. Mai deunadi tramise scrisóre arendatorului dela Somoskesz prin unu bietu de omu betranu, pe carelu apucá pe campu. „Te invitu cá se'mi trimiti prin acestu omu o suta florini (száz forintusd), déca nu vrei se mergu eu la tine. Csircsel Iuon."

— (Revist'a armatei.) Sub acestu titulu cerculu militariu din Bucuresci se resolví a scóte la lumina unu diuariu militariu pentru tóta armat'a romana. Cuprinsulu acestui diariu sustiene principia sanetóse. M. S. Domnitoriulu a luatu acestu jurnalu sub patronagiulu seu.

— „Reuniunea femeiloru romane din Iassi", care are de scopu infiintiarea de scoli professorali pentru fete, si se incórda pentru inlesnirea culturei intre sexulu femeescu, sporesce pe di ce merge in adunarea midiulóceloru. „Currierulu" din Iassi tocma spune, ca dna Elena Istrate inca darui 300 galbini societatii spre acelu scopu fórte necessariu si care cu poteri unite póte ajunge spre laud'a societatii. Gloria asemeneloru incordari — nobile — intre sexulu femeescu! —

— (Iubileu.) La 400 ani, decandu s'a introdusu artea tipografica in Angli'a de anglesulu William Caxton, care a introdusu celu dintaiu in Angli'a tipariulu, voru anglesii estu anu a serba cu tóta grandeti'a unu iubileu, spre care scopu sub presiedenti'a dechantului dr. Stanley unu comitetu cu multe celebritati stabilescu program'a serbarii, care se aiba si expositiunea anticitatiloru remase dela primulu inventoru ale artei tipografice si altele de acésta arte din tóte partile.

— (Unu popa-professoru selbaticu.) In lun'a trecuta cetatea Capu'a in Itali'a inferióre fù alarmata prin una crudime ne mai audita. Unu popa avea una pasere canarina, la care elu tienea mai multu cá la ori-ce omu. Intr'o di absentandu elu de acasa, baiatii incepura a se joca si inpinge unii pe altii, cu care ocasiune unulu, fiiu de 12 ani alu unui macelariu, deschidiendu coliv'a, scapa canarin'a pe feréstra afara. Vine pop'a, vede ca'i lipsesce canarin'a, éra dupa scurta investigatiune afla pe baiatulu culpabile, si se face focu de mania. „Mergeti acasa, numai acesta remane inchisu in scóla." Baiatii esu, déra spunu parintiloru ceea ce patise fiiulu loru. Ambii parinti mergu se róge pe popa cá se le dimitta pruncului. Usi'a era incuiata. Pop'a nu respunde. Atunci macelariulu sparge usia si afla pe copilasiu culcatu pe mésa, ambele mani tientuite cu cuie si pitiórele taiate. Pop'a se ascunsese. Macelariulu ilu afla, scóte cutitulu seu si injunghia pe pop'a la momentu. („Fremdenblatt" din 4 Mart. dupa „Giornale di Neapoli".)

— **(Vrajitóri'a rosia)** séu mórta si viua de Xavier de Montepin a esitu la lumina in Galati in Romania, in traducere buna si curgatória de St. P. Burghelea, in 3 volume mari octavu de 54 cóle cu pretiu 4 fl. si 50 cr. m. a. tóte trei volumele.

— Misteriele Indiei romanu inca se afla in 3 volume totu octavu cu pretiu 4 fl. m. a. A se adressa: in Galati la administratiunea diuriului „Vocea Covurluiului"; in Bucuresci la librariele Socecu & Cie, fratii Ioanitiu & Cie si Graeve & Cie; in Iassi la librari'a Dim. Danielu s. a.

Mai nou.

Ceea ce nu se credea, se anuntia ca fapta implinita. O scire dela Paris, 15 Marte, ne spune ca generalulu Ignatieff insocitu de secretariulu seu ar fi plecatu la Londonu, de unde se voru intórce érasi la Paris. Acésta impregiurare se considera cá unu semnu de pace.

— O depesia dela Petrupole spune lumei si tierei, ca principele Muntenegrului ar fi resolutu cá la casu candu nu s'ar poté impacá cu Turci'a, se nu lase din mana nice o palma din pamentulu turcescu, ce l'a ocupatu in decursulu resbelului.

— Softalele din Constantinopole au inceputu érasi se-si pérda mintile. S'au aflatu mai multe placate in capitale, unde se dice, ca esilarea lui Midhat este nelegale si unde se cere revocarea lui. Totu-odata se redica protestu contra pacei cu Serbi'a si se provóca guvernulu, cá mai bine se pórte resbelu, decatu se cededie vr'o palma de pamentu. Mai multi capi de ai softaleloru s'au arestatu.

— Russi'a va avé in cursulu lunei lui Marte unu millionu de ostasi inarmati si gat'a de resbelu.

Pretiurile piacei
in 16 Martiu 1877.

Mesura	Speciea fructeloru		Pretiulu fl.	Pretiulu cr.
Hectolitru	Granu	fruntea	—	—
		midiulociu	9	50
		de diosu	9	—
	Mestecatu		8	03
	Secara	fromósa	6	55
		de midiulocu	6	34
	Ordiulu	frumosu	4	30
		de midiulocu	4	10
	Ovesulu	frumosu	2	80
		de midiulocu	2	70
	Porumbulu		4	30
	Meiu		4	10
	Hrisca		—	—
	Mazerea		6	—
	Lintea		—	—
	Faseolea		4	80
	Sementia de inu		15	—
	Cartofi		2	40
1 Chilo	Carne de vita		—	36
	„ de rimatoriu		—	44
	„ de berbece		—	—
100 Chilo	Seu de vita prospetu		36	—
	„ „ „ topitu		—	—

Cursurile
la bursa in 16 Martiu 1877 stá asia:

Galbini imperatesci — —	5 fl.	80	cr v. a.
Napoleoni — — —	9 „	83	„ „
Augsburg — — —	112 „	—	„ „
Londonu — — —	123 „	20	„ „
Imprumutulu nationalu —	68 „	10	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	63 „	60	„ „
Obligatiunile rurale ungare	74 „	25	„ „
„ „ temesiane	72 „	25	„ „
„ „ transilvane	71 „	25	„ „
„ „ croato-slav.	— „	—	„ „
Actiunile bancei — —	822 „	—	„ „
„ creditului — —	150 „	80	„ „

Redactoru respundietoriu si Editoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.